

Türk Dünyası Uygulama ve Araştırma Merkezi
Diş Hekimliği Dergisi

Diş Fırçaları

2018/1

Sahibi (Rektör)

Prof. Dr. Kemal ŞENOCAK

Editör

Doç.Dr. Batu Can YAMAN

Sorumlu Müdür

Prof. Dr. Hilmi Özden

Yayın Kurulu

Türkiye ve Türk Dünyasında **Diş Hekimliği** çalışma alanlarını oluşturan Bilim İnsanları

Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Yayınları No:

Sahibi	Prof. Dr. Kemal ŞENOCAK (Rektör)
Yayın Komisyon Başkanı	Prof. Dr. Kamil ÇOLAK (Rektör yardımcısı)
Yayın Komisyonu Başkan Yardımcısı	Prof. Dr. Ali ARSLANTAŞ (Rektör yardımcısı)
Yayın Komisyonu	Prof. Dr. Ahmet Kartal Prof. Dr. Özden Tezel Doç. Dr. Osman Nuri Çelik Yrd. Doç. Dr. Adil Şen Yrd. Doç. Dr. Ertuğrul Kardeş Yrd. Doç. Dr. Oktay Berber Öğr. Gör. Semih Öz
İdari Sorumlu	Necmettin Başkut Hülya Şenyücel Zekeriya Yıldırım

Derginin tümü ya da bir bölümü/bölemleri Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Türk Dünyası Uygulama ve Araştırma Merkezi'nin yazılı izni olmadan elektronik, optik, mekanik ya da diğer yollarla basılamaz, çoğaltılamaz ve dağıtılamaz.

No part of this journal may be printed, reproduced or distributed by and electronical, mechanical or other means without the written permission of the Eskişehir Osmangazi University Turkish World Training and Research Center.

Yazışma Adresi

Adres: Türk Dünyası Uygulama ve Araştırma **Merkezi Dış Hekimliği Dergisi**, 26480 Eskişehir, Türkiye

Editör: Doç.Dr. Batu Can YAMAN

Telefon: 0532 416 1469

e-posta: bcyaman@ogu.edu.tr

Editör Sekreteri: Zekeriya Yıldırım

Türk Dünyası Uygulama ve Araştırma Merkezi Dış Hekimliği Dergisi

Osmangazi Üniversitesi, 26480 Eskişehir, Türkiye

Tel: +90 222 239 29 79 / 4499

e-posta: zekeriya@ogu.edu.tr

ISSN

Hakemli Dergi

Türk Dünyası Uygulama ve Araştırma Merkezi Diş Hekimliği Dergisi

ÇIKIŞ AMACI

Türk Dünyası Uygulama ve Araştırma Merkezi Diş Hekimliği Dergisi, Diş ve Diş Hekimliği ile ağız sağlığı temelinde, bakım, etkileşim, estetik ve işlevsel olarak gelişimi, yanında sorunları, hastalıkları ile tüm diş için üretilen ve yapılan yaklaşımları, araçları ve uygulamaları, diş kaybı ile olan durumları, irdelemek ve çözüm bulma hususundaki Boyutları ve Süreci, Sorunlarında yaklaşımlar, gibi bilimsel konular ile kültürel, bireysel ve ailesel yaklaşımları bütünleştiren, yaklaşımları ile boyutlarını, süreç içinde Diş Hekimliği boyutu ile bu konudaki etmenlerin yanında tüm diş ve diş sağlığı ile ilintili etmenleri, boyutları, süreçleri, bilimsel konuları, bünyesinde konu olarak bulunduran; Di Hekimliği Bilimi dahil, diğer bilim dalları ile, Pediatri, Dahiliye, Nöroloji, Cerrahi Bilimler ve bununla ilgili Sağlık Bilimleri ile Sağlık Yaklaşımları ile Tıp Bilimine dayanan, buradan kaynak alan, bilimsel konularında tüm fen ve bilime dayalı, insanlığı temel alınan hususlarda, örneğin; görüntüleme, tetkik ve kanıt oluşturma boyutları ile Dental Cerrahi girişimler ile Sosyal Bilimleri katarak, Felsefe, Eğitim, İletişim ve Bilişim Bilimlerini Diş Hekimliği Bilimi ile bütünleştiren bir e-dergi niteliğindedir.

Türk Evreni/Dünyasını **Diş Hekimliği Bilimi** temelinde bütünleştirerek: sosyal ve bilimsel insan ile çevresi, besin ve sindirim etkileşimi dahil, Diş Hekimliği konularında ile insanların çeşitli yaş gruplarında, sağlıklı olma, sağlığın idamesi ve sorunlar ile hastalıkların Diş Hekimliği temelinde ele alınmasını ve bunların sosyal, kültürel ve tarihsel boyutları, insanlar arasında Diş Hekimliği konusunda iletişim ve ilişkilerin oluşması, kaynaşması, etkileşimin çeşitli boyutlarda incelenmesi ayrıca hedeflenmektedir.

Sosyal, kültürel, **Diş Hekimliği olarak** yaklaşımlar, önemli ve öncelikli noktaları, hasta, olgu, durumlarda, bireyin bakımı, tedavisi ile hastalıklardan önlenmesi, insanı Diş Hekimliği konusunda öne çıkaran fikirlerin gücü ve etkin ve yeterli yaklaşım enerjilerinin sağlanması, **Diş Hekimliği** konusunda bireylerin bakımı, temizlik ve bakımda kullanılan solüsyonların irdelenmesi, besin ve beslenme, insana destek, yardım, gibi sosyal ve tıbbi bilgileri, Di Hekimliğine teknolojik gelişim ve değişimi, gibi **Bilimleri** ilgilendiren konuları ve bu kapsamı alanı içine almaktadır. Diş Hekimliği yaklaşımların gerçek verileri, bilimsel organizasyon yapısı ve tedbir, önlem ve hizmet içi eğitim dahil, organizasyonların yapısı ve çalışanların duygu ve düşünceleri de irdelenmesi ayrıca bu Derginin amaçları içinde ve kapsamındadır.

Diş Hekimliği Dergisi, sorunların, gelişim ve algılama dahil, birçok hastalıkları bedensel ve ruhsal kapsamındaki nedenlerin oluş mekanizmaları ile toplum sağlığı temelinde konu ve durum ile ilgili olan bilim dallarını da kapsamı içine almakta, İnsan ile ilgili bilimler, biyolojik, embriyolojik, genetik ve biyofizik, ile diğer uygulama yaklaşımları ve maddeleri ile ilgili, diğer bilimsel boyutları da insan sağlığı ile ilgili konular kapsamında, insanların duygu ve düşünceleri gibi boyutlar da derginin alanı içindedir.

Diş Hekimliği kapsamında, olan durumları, örneğin bir hasta insanın tutum ve davranışları ve insanlığı zedeleyen boyutu olarak değil, insanlığa olgu sunumu ve örnek olması açısından, etik ve insanlık boyutu temelinde, bu ilkelere dayanılarak, inançlara ve insana saygı temelinde ilgili örf, gelenekler de dergiye konu olacaktır. Yeni besin hazırlamada kullanılan cihazlar, her türlü gelişimler ve değişimlerin karşılaştırmaları ile yeni hazırlama yöntemleri ile içine konulanlar ile hazırlama metotları ile Diş Hekimliği konusunda eğitim ve bilgilendirmenin de kapsam alanı içindedir.

Diş Hekimliği konusunda her türlü bilimsel veriler, deneysel çalışmalar, modelleme araştırmaları, hipotezler ve gelişimsel ve süreç olarak değerlendirmeleri, tedbir, önlem, eğitim ve uygulama yaklaşımları ile insan ve insanlığı temel merkez alan, etik dayanakları olan ve diş ve **Diş Hekimliği ile ilgili bilimsel ve kültürel yaklaşım** konusundaki yazılar kabul edilecektir.

Diş Hekimliği uygulamaları ve bu konudaki eğitim, beceri ve teorik yaklaşımlar, teknolojik gelişme yanında, uygulama ve yaklaşım konusundaki eleman ve personelin her boyutu, kişilik gelişimi katılarak, bireylerin hizmet içi ile sorundan sonra, birey ve aile, toplumun, önce, sırasında ve uzun vadeli uygulamaları ile vaka, oluşumunda eğitim ile uygulamaları ve diğer dikkat edilecekler, öneriler ile olası ihmaller aynı zamanda bu derginin kabulü içindedir.

Araştırma ve veri/kanıta dayalı yaklaşımlarda İstatistik, Biyoistatistik, bilimsel kanıt dayalı tıp açısından önemlidir, ancak kişisel görüşler, düşünceler de yayın konusu içinde olup, bu türdeki yazılar farklı kapsamda ele alınacaktır. Hakaret, aşağılama ve insanlık dışı olanlar hariç, tüm diğer görüşler kabul içindedir. Veri kesin ve kanıt dayalı, objektif olması gerekirken, yorum hür ve bağımsızdır. Hakaret ve aşağılama, hor görme fikir hürriyeti kapsamında olmayıp, suç ve ceza kavramında ve bireyin hakkını çiğneme ile insanlık dışı her şeyde olduğu gibi suç kapsamındadır.

Sonuç olarak açık ve net olarak her türlü görüş, yazı ve ifade, insan ve insanlık dayanağı içinde besin, yemek ve diğer insanlık ile ilgili diğer bu konudaki sosyal ve kültürel konular derginin alanı içindedir.

YAYIN DİLİ

Yayın dili Anadolu Türkçesi olup, İngilizce özet bulunması arzu edilmektedir. Temel olarak Türki Ülkelerinin yayınlarını kapsamı arzu edildiği için, uluslararası bir dergi niteliğindedir. İngilizce kaleme alınanların da çift lisan olarak Türkçesi veya Türkçe özetinin de eklenmesi beklenilmektedir.

DERGİNİN TEMEL İLKELERİ

Türk Dünyası Uygulama ve Araştırma Merkezi Diş Hekimliği Dergisi Birey hakkı (her türlü birey hakkı, civil liberties temelinde, etik ilkeler içinde olarak) dayanağı temelinde, onuru, saygısı ve insan olmanın şerefine tam uyulmasını gerekli görür. Tüm insanların birey olarak hakları herhangi bir tanımlama ve sıfat olmadan eşit olduğu kabulü ile yaklaşımını öngördüğü için, aşağılama, hor görme dâhil her türlü hakaret ve cins, ırk gibi ayırımların yapılmasını insanlık hakkı olarak ret ederiz. Etik ilkeler doğrultusunda ancak bilim olabileceği inancı ile tüm bireylerden de bu şekilde davranılmasını gerekli görmektedir. Yayında temel ilke insanlık ve bu temelde bireyin hakkı, bağımsızlığı olmalıdır.

Türk Dünyası **Diş Hekimliği Dergisi**, kültürel açıdan Tıp Bilimi temelinde Türkçe temelli konuşan ülkeleri bir arada bütünleştirme, sosyal ve kültürel parametrelerle, olguları ve araştırmaları birlikte harmanlama amaçlıdır.

İRDELEME TEMELLERİ

Fikirlerin oluşması, karşılıklı değerlendirmesi ve irdelenebilmesi için, konularında yetkin ve uzman olan bilim adamlarının görüşlerinin alınması, derginin hakemli olması gereklidir. Fikirler ancak karşılıklı irdeme ile bütünleşme sağlanabilir. Değerlendirme yapan öğretim elemanının talebi doğrultusunda görüşlerinin de eklenmesi öngörülmektedir.

KAPSAMI

Temel olarak:

- Editöre mektup, yazılar
- Derleme
- Özgün Yazılar
- Olgu görüşleri
- **Diş Hekimliği** konusunda ilginç mektuplar ve anılar ile tarihsel boyut
- Ortak eşgüdüm yazıları/ilkeleri
- Protokoller
- Kısa görüşler
- Olgu, diğer sunumlar, Klinik beceri ile oluşan düşünce ve duygular
- Katkılar
- Diş Hekimliği ile ilgili her türlü Eğitim Bilimleri
- Diş Hekimliği ile ilgili konularında İletişim, Bilişim Bilimleri
- Diş Hekimliği ile ilintili ruhsal ve Psikiyatrik yaklaşımı
- Araştırma çalışmaları, görüşler
- Diş Hekimliği ile ilgili kaynaklar
- Editöre yazılar
- Hukuksal olarak yaşam hakkı, Diş Hekimliği ile **etik boyut**
- Diş Hekimliği tetkik ve görüntüleme
- Diş Hekimliği ile uygulama ve yaklaşım boyutu

YAYIN KURULU

Diş Hekimliği konusunda uzman olan her birey, hekimler, öğretim elemanları temel olmak üzere yayın kurulunun temel üyesidir. Tüm Türk Dünyası Uzmanları doğal yayın kurulundadır. Her editör üyenin yayını kabul etmek veya ret etmekte serbest olup, gerekçesini sunması beklenmektedir.

SORUMLULUK BİLGİSİ

Tüm yayınlardaki görüşler, çalışmalar, olgu sunumları yayını yapan bireyin sorumluluğundadır. Hukuksal boyut olduğu zaman yayını ileten kişi doğrudan sorumlu olarak değerlendirilecektir. Yayınlar sunulan görüşler, karşı görüşler de aynı şekilde bunları belirtenlerin sorumluluğundadır.

Herhangi bir şekilde gözden kaçan etik ihlaller ve hukuksal yayın haklarının ihlali durumunda geriye dönük yasal işlemlerin yapılacağı bilinmelidir. Ceza ancak ülkelerin yasalarına göre verilmesine karşın, etik ihlaller ve birey hakkının zedelenmesi Dergide açık olarak belirtilecek, aleni ilan edilecektir. Tüm sorumluluk yazara aittir.

Türk Dünyası Diş Hekimliği COPE etik ilkelerini benimsemektedir. Etik değerlendirmeler bu kapsamda ele alınacaktır.

THE AIMS AND SCOPES OF THE TURKISH UNIVERSE Dentistry JOURNAL

The Turkish Universe *Dentistry* Journal, is the prime source for the cooperation and collaboration of Turkish Universe, regarding *Medicine* Perceptions. Means the unifications and get together of the dentist and Dentistry applications, concepts, procedures, perceptions, radiological and evidence confirmation perspectives, are the leading subjects of this Journal.

Genetics, embryology, health care and for healthy dental structure, as in Science of Physiology, Microbiology, Biochemistry, Pharmacology, Dietetics, and other subjects concerning the Dentistry, and dental applicators; as Dental Medicine, and care for dentistry, as paste and brush are also included.

At the applications on dental concept, surgical and diagnostic as radiological evaluations on Dentistry Medical Science perspectives, acceptance and all other concepts concerning food and nutrition. for the psychiatric status and cultural precautions, traditional custom and regulation, and other counter or similar perspectives also concerns the Journal aspects. Papers resulting the experimental findings, animal studies, hypothesis and the development process and disorders in the dental concepts, will find a place et this Journal. Care and serve, controls, making healthy state and personal care applications, including the cultural, social and family presenting an individual concept, process and desires, all will welcome if concerning at the dentistry concept to this Journal for evaluation.

Biostatistics is essential for the research and evidence-based aspects, also for personal comments and decisions. Evaluations are free for discussion, but the evidences must be real and true, objective ones. No rights for the mobbing and other inhuman discussion will be right to an individual.

As a summary, brief conclusion, everything concerning dentistry etc., with human being, for cultural and other social and cultural aspects will be the prime source at this Journal.

PUBLICATION LANGUAGE

Manuscripts will be written in Turkish (Anatolian Turkish) and English in summary. The publication can be bilingual presentation in English, as outline and/or the English version/articles must have Turkish summary in brief.

BASIC ETHICAL PRINCIPLES

Turkish Universe *Dentistry* Journal, as the prime rights to the “*civil liberties*”, concerning the common food problems, poisoning and personal and community health on dental, and for problems, complaints, diseases, disasters and emergency dentistry medicine concern, under Human as individual Rights, all for the honor of human and esteem of as a humanity. No discriminations between any individual, the casualties that happened as; sex, race and other determinations are not acceptable even not mentioned. All humans are the same race of Homo sapiens, sapiens, and no one have right to superiority or inferiority and mobbing to others. Medicine must be leading the ethical concepts as humanity, and expected from all at the moral, virtues and Principles of Human Rights aspects. At the Journal, the main is humanity and civil rights, liberties.

Turkish Universe *Dentistry* Journal, as a cultural subject, try to make close relation, cooperation and unification by social and cultural aspects, concerning the scientific subject of Infection and Inflammation Medicine, for getting together, as unification under the humanity.

THE PRINCIPLES OF THE EVALUATION

To obtain the unification, the evaluation, assessment and valuation of the ideas, subjects and abstracts, the person for profession at the subject will be taken into notice. The peer review must be taken for valuation of the topic of the issue. The concepts of the reviewer decisions, judgements can be also mentioned at the journal, upon request of the inspector.

CONCERNS

Manuscripts may be submitted under the following sections:

- Editorials
- Reviews
- Original Papers
- Discussion of the cases
- The historical aspects of the *Dentistry* approaches, thus, on personal letters and decisions of individual perspectives
- Consensus Statements
- Protocols
- Short communications
- Novel insights from clinical practice/case reports
- Commentaries
- Educational Science
- Communication and computer science, artificial intelligence
- Diagnostic procedures, radiology and others
- Psychiatry in *Dentistry*
- Research briefings
- Source of *Dentistry*
- Letters to the editor
- Rights to life in legal aspects, at *Dentistry*
- Surgical procedures in *Dentistry*
- Ethical aspects at the *Dentistry*

EDITORIAL BOARD

All the professions on dentistry *mainly Academic specifications* are concern as editorial board, for this Journal. The educational individuals (professors and associated professors) preferred for the editorial board.

DISCLAIMER/THE LEGAL RESPONSIBILITY

The statements, the opinions, the concepts on philosophy and discussions are solely and completely to the authors and contributor's responsibility. The Journal respects the individual ideas and decisions, as civil liberties. But not give the permission to make harm and other non-ethic and illegal approach to them.

The publisher and editors disclaim responsibility for any injury to person, to the property resulting from any ideas, discussions and methods, instruction or products or the advertisements, to the contents or commercial indications.

The editors follow the COPE Principles (Commission of Publication Ethics) for the evaluation at the discussions.

Lawful approach for each state/country differs, therefore the conclusion will be indicated at the journal for further legitimate evaluation.

Editörden Mektup (2018/1)

SUNUŞ

Türk Dünyası Uygulama ve Araştırma Merkezi Diş Hekimliği Dergisinin özellikle yaşadığımız Evrende, Diş ve dişimizin yaşamımızdaki önemi bireysel olduğu kadar toplumun ve kültürel boyutun tanımı, etkileşimi açısından önemli bir kaynak olacaktır.

Diş Hekimliği konusu çok boyutlu olup birçok pencereden incelenebilir.

- 1) Diş oluşumu, diş sürme, çocukluk çağı diş ve sorunları, tedavisi
- 2) Diş Hekimliği bir akademik, uzmanlık ve işlevsel bilim olarak irdelenmelidir
- 3) Diş bakımı ve bakımı için kullanılan malzemeler, fırça, macun, diş ipi gibi yaklaşımlar
- 4) Dişlerin kontrolü, beslenme, ağız sağlığının önemi
- 5) Dişlerin sorunlarının tanımlanması, radyolojik ve diğer tetkik yöntemleri
- 6) Dişlerin tedavisi, dolgu, protez gibi tüm yaklaşımlar, cerrahi işlemlerde katılarak irdelenmesi
- 7) Diş Hekimliğinde kullanılan malzemeler, tıbbi cihazlar
- 8) Diş Hekimliği, muayene ve işlem sehpası, gereken işlem teşkilatları
- 9) Diş Hekimliği eğitimi ile toplumsal eğitim, diş bakımının oluşturulması ve geliştirilmesi yaklaşımı ile
- 10) Diş konusundaki yaklaşımların irdelenmesi gibi çok yönlü yaklaşımı gerekli kılmaktadır.

Diş bakımı ve sağlıklı olmak, bir insanlığın verisidir, bir kültürel, ailesel ve bireysel yaklaşımı gerekli kılmaktadır.

Çok çeşitli düşünsel boyutu ile var oluş, sağlıklı olma kavramı ile bütünleştirerek konuya görüşler, bakışlar ve düşünceler olarak felsefe ile birlikte, kültürel, ailesel ve bölgesel boyutları da sunulmaktadır, sunulmalıdır.

Diş Hekimliği Derginin yaşam ve yaşamın ilk adımları olarak, var oluşmanın temellerini, temel bilimler olan, çoklu bilim dalları penceresinden de bakarak, bunları bütünleştirmek amaçlanmıştır. Etik kavramların da tüm insan ile ilgili konuların ayrılmaz bir parça olduğu da yadsınamaz.

Diş Hekimliği Dergisi temel bilimsel ile insan bilimleri olan beden ve ruhsal açıdan sosyal ve kültürel boyutları da kapsamı açısından internetten bu konudaki yazıların da alındığı ve bunları yorumlayarak iletildiği görülecektir.

Resimler, çizimler ve şiirler eklenecektir, ayrıca doğa resimleri tercih edilecektir. Kaynaktan alınan grafikler ve resimler, şeklin yanında referansı sunulmaktadır.

“Haber doğru, yorum hür” prensibi ile katkılarda belirli bir sınırlama olamayacağı vurgulanmaktadır.

Yazım usulü; Microsoft 2016 Office Word Elite Manual Formundan hazırlanmıştır.

Yararlı olması, bilimsellik yanında bilimsel, sosyal ve kültürel katkılara neden olması dileğimle,

Doç.Dr.Batu Can YAMAN
Eskişehir, 2018

Türk Dünyası Uygulama ve Araştırma Merkezi Diş Hekimliği Dergisi

2018/1: Diş Hekimliği Dergisi

İçindekiler

Derginin Amacı ve İlkeleri	iii		
THE AIMS AND SCOPES	iv	BÖLÜM 3: GELENEKSEL	33
Sunuş	v-vii	Misvak	
İçindekiler	viii	BÖLÜM 4: DEĞİŞİM	42
BÖLÜM 1: DIŞ TEMİZLİĞİ	1	Fırça Tipleri	
Diş Fırçaları		BÖLÜM 5: GELİŞİM	59
BÖLÜM 2: DIŞ SAĞLIĞI	23	Özel Fırçalar	
Elektronik Diş Fırçaları			